

انتشارات مشاوران آموزش

مجموعه کتاب‌های کنکور پایه

جامعه‌شناسی

۱۰ و ۱۱

وحدت‌منا

پیشگفتار

سخن ناشر

سال ۷۸ بود. بازار نشر کشور، پر بود از کتاب‌های رشته ریاضی و تجربی. مثلاً اگر می‌خواستی یک کتاب زیست‌شناسی بخری، می‌توانستی حداقل ۴۰ عنوان کتاب پیدا بکنی از ناشران مختلف. اما اگر می‌خواستی مثلاً کتاب جامعه‌شناسی پیدا بکنی، هیچ ناشری را پیدا نمی‌کردی. چرا؟ به این دلیل که تصور ناشران این بود که دانش‌آموز علوم انسانی، کتاب نمی‌خرد! و از طرف دیگر، تصور عمومی در آن سال‌ها این بود که «علوم انسانی مهم نیست!»

سال ۷۹، بخش انتشارات موسسه مشاوران آموزش، تأسیس شد و در همان سال اول، ۹ کتاب چاپ کرد که ۷ کتاب آن از کتاب‌های رشته علوم انسانی بود. یادم هست که در نمایشگاه بین‌المللی کتاب در همان سال‌ها، همکاران ناشرم، می‌گفتند: «نمی‌خواهید در رشته ریاضی و تجربی کتاب بدهید؟» و این جمله به این معنا بود: «رشته علوم انسانی که نمی‌فروشد!»

سال ۸۵ انتشارات مشاوران آموزش با فاصله‌ای بسیار معنادار مهم‌ترین نشر آموزشی و کمک آموزشی علوم انسانی کشور بود.

ما اعتماد کردیم بر آنچه درست می‌دانستیم. اعتماد کردیم بر «رشته علوم انسانی و دانش‌آموزان علوم انسانی» و بعد از ما ناشران دیگر نیز در این عرصه کتاب دادند.

این حرف‌ها را گفتم که بگویم:

۱. باور دارم که تلاش ما در این سال‌ها، باوری را پرورش داد که «علوم انسانی را باید جدی گرفت!»

۲. می‌دانم که تغییری بنیادین در تدوین کتاب‌های آموزشی رشته علوم انسانی ایجاد کردیم و آن، براساس این باور بود که بگوییم تمامی درس‌های علوم انسانی جدی است و فقط برای ادبیات و عربی و ریاضی و منطق و فلسفه کتاب آموزشی ننویسید بلکه دروس دیگر نیز مهم هستند.

۳. از همه مهم‌تر این نهال را کاشتیم و امیدواریم هر چه زودتر به درختی پربار تبدیل شود که: «دروس علوم انسانی، دروس حفظی نیست.»

و آرزویم چیست؟

آرزویم این است که دانش‌آموزان علوم انسانی و دبیران علوم انسانی، این را بدانند که «نوشتن برای علوم انسانی» آن چیزی است که دوست داشتیم و دوست داشتیم به بهترین شکلش انجام داده باشیم و امیدوارم موفقیت نسبی در این راه کسب کرده باشیم.

وحید تنها

به خودتان ظلم نکنید!

وقتی درس جامعه‌شناسی را درس حفظی بدانید و مطالب آن را با تکرار کردن در خاطر نگاه دارید، بیش از همه به خودتان ظلم کرده‌اید؛ چراکه جامعه‌شناسی یک علم است و اساساً هیچ علمی حفظی نیست.

پس حفظی به جامعه‌شناسی نگاه نکنید. نوع روایت من در درسنامه‌ها به ترتیبی است که به شما امکان فهمیدن مطالب را می‌دهد و شما این امکان را با حفظ کردن، از بین نبرید. لذت فهم یک متن، از بالاترین لذت‌هاست.

به جامعه‌شناسی ظلم نکنید!

نگویید که: «معلوم نیست این مطالب که گفته یعنی چه؟ یک‌بار جواب یک تست، هنجار می‌شود و بار دیگر پاسخ می‌شود ارزش. اصلاً معلوم نیست چه خبر است؟» این‌گونه نیست! هر مفهوم کلیدی در جامعه‌شناسی به دلیلی به کار برده شده است و معنا ندارد که بی‌دلیل مفاهیم کلیدی به کار رفته باشند.

به همین دلیل در درسنامه‌ها، واژگان کلیدی را برجسته نشان داده‌ایم تا شما کاربرد هر واژه را در متن درک کنید و با نمونه‌های عینی داخل درسنامه و مثال‌های دیگر در تست‌ها و تحلیل آن در پاسخ‌های تشریحی، این مفاهیم کلیدی را برایتان معنادار کرده‌ایم.

به تصویر ذهنی خودتان در رشته علوم انسانی

ظلم نکنید!

به این تصویر از خودتان توجه کنید: «من حفظیاتم خوب است، انسانی آمدم!» حال به این تصویر از خودتان نگاه کنید: «من روش‌های متن‌خوانی را بلد هستم و عاشق مفاهیم هستم و به علوم انسانی آمدم.» اولی شما را به یک دستگاه شبیه می‌کند که داده‌ها را در حافظه نگاه می‌دارد. دومی شما را تبدیل به انسانی می‌کند که قدرت تحلیل‌گری دارد.

تصویر خودتان را در ذهن‌تان درست کنید.

به تلاش‌های انسانی ظلم نکنید!

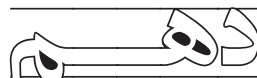
زحمت زیادی برای این کتاب کشیده‌ام، تا کتابی درخور شما آماده کنم که نتیجه‌بخش باشد. همیشه بیش از ۸۰ درصد تست‌های کنکور، در کتاب مشاوران، مشابه داشته‌اند و مطمئنم باز هم، چنین خواهد بود. انتظارم از شما این است که کتاب مشاوران را جدی بگیرید. همه بخش‌های آن را؛ درسنامه، نکته‌های کنکوری، تست‌ها و پاسخ‌های تشریحی! در نهایت امیدوارم همه شما دانش‌آموزان عزیز که این کتاب را خواهید خواند به بهترین نتیجه در جامعه‌شناسی برسید.

به تست‌هایی که با دقت انتخاب و یا طراحی شده‌اند و به ترتیبی هدف‌دار چیده شده‌اند، ظلم نکنید!

می‌توانم به شما اطمینان بدهم که اگر موقع تست‌زدن، دلیل درستی گزینه درست را بفهمید و دلیل غلط‌بودن گزینه‌های دیگر را درک کنید، هیچ طراح کنکوری نمی‌تواند تستی برای شما در کنکور طراحی کند که به آن پاسخ ندهید.

برای طراحی این تست‌ها و ترتیبی که تست‌ها چیده شده‌اند، بسیار وقت صرف کرده‌ام و امیدوارم با دقت آن‌ها را پاسخ دهید و پاسخ‌های تشریحی که با حوصله نوشته شده‌اند را دقیق بخوانید.

مقدمه مؤلف

فصل اول: جهان اجتماعی

۹	..... درس اول: کنش‌های ما
۱۶	..... درس دوم: پدیده‌های اجتماعی
۲۵	..... درس سوم: جهان اجتماعی
۳۴	..... درس چهارم: تشریح جهان اجتماعی
۴۲	..... درس پنجم: جهان‌های اجتماعی
۴۹	..... درس ششم: پیامدهای جهان اجتماعی
۵۶	..... درس هفتم: ارزیابی جهان‌های اجتماعی

فصل دوم: هویت

۶۵	..... درس هشتم: هویت فردی و اجتماعی
۷۴	..... درس نهم: بازتولید هویت اجتماعی
۸۰	..... درس دهم: تغییرات هویت اجتماعی
۸۷	..... درس یازدهم: تحولات هویتی جهان اجتماعی
۹۵	..... درس دوازدهم: تحولات هویتی جهان اجتماعی
۱۰۳	..... درس سیزدهم: هویت ایرانی
۱۰۹	..... درس چهاردهم: هویت ایرانی

یازدهم

فصل اول: فرهنگ جهانی

- ۱۱۹ ..... درس اول: جهان فرهنگی
- ۱۲۹ ..... درس دوم: فرهنگ جهانی
- ۱۳۷ ..... درس سوم: نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)
- ۱۴۵ ..... درس چهارم: نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)

فصل دوم: فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی

- ۱۵۱ ..... درس پنجم: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب
- ۱۶۰ ..... درس ششم: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب
- ۱۶۸ ..... درس هفتم: جامعه جهانی
- ۱۷۶ ..... درس هشتم: تحولات نظام جهانی

فصل سوم: جایش های جهانی

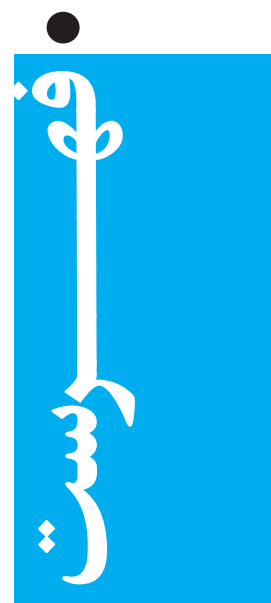
- ۱۸۴ ..... درس نهم: جهان دو قطبی
- ۱۹۱ ..... درس دهم: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی
- ۱۹۷ ..... درس یازدهم: بحران‌های اقتصادی و زیست محیطی
- ۲۰۴ ..... درس دوازدهم: بحران‌های معرفتی و معنوی

فصل چهارم: بیداری اسلام و جهان جدید

- ۲۱۱ ..... درس سیزدهم: سرآغاز بیداری اسلامی
- ..... درس چهاردهم: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف
- ۲۱۹ ..... بیداری اسلامی
- ۲۲۷ ..... درس پانزدهم: افق بیداری اسلامی

پاسخنامه

- ۲۳۶ ..... پاسخنامه

با مفهوم نشانه‌های به کار گرفته شده در کتاب جامعه‌شناسی پایه کنکور آشنا شوید.

نشانه‌ها

کلمات **Bold** شده در درس‌نامه

کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده‌ایم.

استفاده از فلش‌ها

تست‌های حافظه‌ای

تست‌های کنکاشی

تست‌های مفهومی

تست‌های ترکیبی

مفهوم نشانه‌ها

مابریخی از کلمات را در درس‌نامه‌ها برای شما متفاوت‌تر از بقیه آورده‌ایم، تا شما بتوانید از روی آن‌ها، کلمات کلیدی را بشناسید.

طراحان سؤال علاقه زیادی به طرح سؤال از روی قیدهایی مثل «بسیاری»، «گاهی» و ... نشان می‌دهند. این کلمات به صورت زیرخطدار مشخص شده‌اند، تا دقت کافی داشته باشید.

فلش‌ها را در مواقعی در متن درس و پاسخ‌های تشریحی آورده‌ایم تا شما بتوانید رابطه علی بین موارد را کشف کنید. یادتان باشد: روش مطالعه‌ای که حفظی نباشد، در امتحان‌ها به درد شما خواهد خورد. فلش‌ها به شما کمک می‌کند که بین مطالب گوناگون رابطه علت و معلولی بیابید و از این طریق به جای حفظ کردن، آن را یاد خواهید گرفت.

در بخش سؤال‌های تألیفی، ما برای هر سؤال‌ی برجسی زده‌ایم تا شما بعد از پاسخ‌دادن به هر سؤال، متوجه بشوید که به کدام تیپ سؤال‌ها مسلط هستید و در چه تیپ سؤال‌هایی ایراد دارید. سؤال‌های حافظه‌ای؛ یعنی سؤال‌هایی که برای درست پاسخ‌دادن به آن‌ها، نیاز به این دارید که هم آن مطلب را در کتاب دیده باشید و هم آن را به خاطر سپرده باشید.

سؤال‌های کنکاشی معنای طنزآمیز؛ اما مهمی دارد: سؤال‌هایی که مطالب درست آن را در صورتی می‌توانیم تشخیص دهیم که کتاب را شخم زده باشیم. تعداد این نوع سؤال‌ها رفته‌رفته در آزمون‌های سراسری در حال بیش‌تر شدن است. دقیق خواندن، چیزی را از قلم نینداختن و توجه کردن به قیدها باعث خواهد شد که پاسخ این سؤال‌ها را درست بدهید.

سؤال‌های مفهومی به چند معنی است. یکی این‌که مطلب درسی را تبدیل به یک مثال عینی کرده‌ایم و دوم این‌که مطلب درسی را از قالب جملات کتاب درآورده‌ایم، در قالب جدید و لباس نو قرار داده‌ایم و شما باید از درون مثال و قالب نو به آن مفهوم برسید.

سؤال‌های کنکاشی معنای طنزآمیز؛ اما مهمی دارد: سؤال‌هایی که مطالب درست آن را در صورتی می‌توانیم تشخیص دهیم که کتاب را شخم زده باشیم. تعداد این نوع سؤال‌ها رفته‌رفته در آزمون‌های سراسری در حال بیش‌تر شدن است. دقیق خواندن، چیزی را از قلم نینداختن و توجه کردن به قیدها باعث خواهد شد که پاسخ این سؤال‌ها را درست بدهید.

این مجموعه تست، در ابتدای تست‌های هر درس و برای مرور کامل یک درس قرار داده شده است.

این مجموعه تست، قرار است به شما آنچه را که ندیده‌اید یا دقت نکرده‌اید، نشان دهد.

این مجموعه تست از تصاویر کتاب درسی، بخوانیم و بدانیم، بیندیشید و ... طراحی شده است تا به این نوع تست‌ها مسلط شوید.

در انتها نیز تست‌های کنکور را آورده‌ایم تا بتوانید براساس آن تست‌های کنکور، هم خودتان را بسنجید و هم دیدگاه طراحان کنکور را بشناسید.

سر تا ته درس را دوره کنیم؛

کتاب را زیر ذره بین بگذاریم؛

جاهای خاص کتاب را فراموش نکنیم؛

با کنکور هم سطح شویم؛

مجموعه تست‌های

تشریح جهان اجتماعی «اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی»

جهان اجتماعی از چه اجزایی تشکیل شده است؟

خواندیم و دانستیم که

برای شناخت پدیده‌های ناشناخته می‌توان آن‌ها را با پدیده‌های شناخته‌شده مقایسه کرد؛ اما مقایسه بین دو امر گاهی می‌تواند ما را به اشتباه بیندازد و باعث شود دو پدیده را همانند و کاملاً عین هم تصور کنیم.

آسیب‌های مقایسه جهان اجتماعی و موجودات زنده

- وقتی مقایسه فقط بر مبنای «شبهت‌های بین دو پدیده» باشد و «تفاوت‌های» آن دو را در نظر نگیریم، این نوع مقایسه آسیب جبران‌ناپذیری به شناخت ما خواهد زد.
- مقایسه میان تشریح یا کالبدشناسی در پزشکی با شناخت اجزای جهان اجتماعی، نادرست است؛ زیرا تفاوت‌های آن‌ها بسیار عمیق است و نباید تصور کنیم که جهان اجتماعی و موجود زنده کاملاً یکسان است.

معیارهای مختلف تقسیم‌بندی اجزای جهان اجتماعی

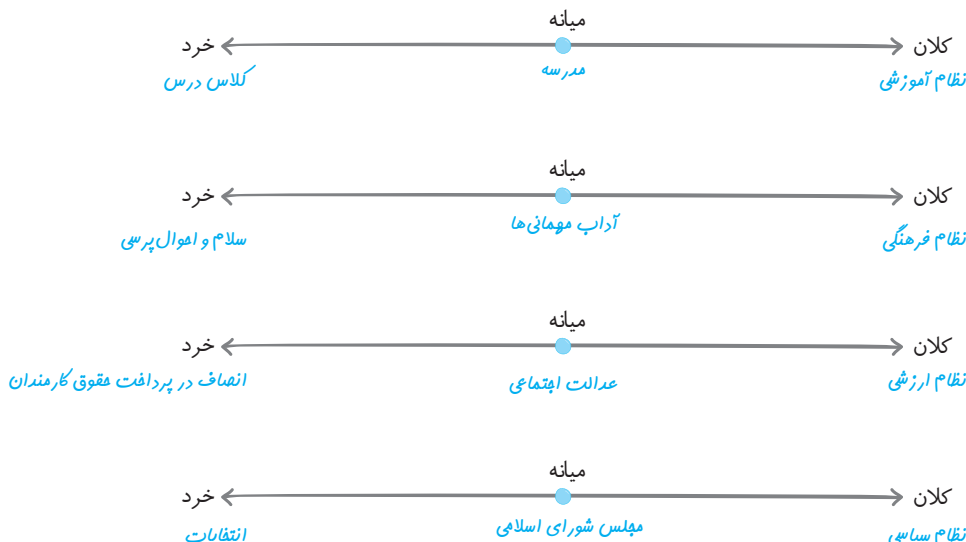
دانشمندان اجزای جهان اجتماعی را به صورت‌های مختلفی تقسیم کرده‌اند که عبارت‌اند از:

۱. تقسیم اجزای جهان اجتماعی براساس اندازه و دامنه

- پدیده‌های اجتماعی را می‌توان براساس اندازه و دامنه تقسیم‌بندی کرد.
- در این تقسیم‌بندی طیف یا پیوستاری ترسیم می‌شود که در یک‌سوی آن، پدیده‌های خرد مانند کنش‌های اجتماعی افراد و در سوی دیگر، پدیده‌های کلان مانند فرهنگ و جامعه قرار دارند و در میانه پیوستار، پدیده‌هایی که دامنه متوسط دارند، قرار می‌گیرند.

دقت کنیم که!

هر پدیده اجتماعی با توجه به اینکه با چه پدیده‌ای مقایسه می‌شود، می‌تواند در جاهای مختلف پیوستار قرار بگیرد؛ برای مثال زمانی که شهر را با کشور مقایسه می‌کنیم، پدیده‌ای خرد است؛ اما همین پدیده شهر در قیاس با روستا، پدیده‌ای کلان است. به پیوستارهای زیر دقت کنید:

فواید این تقسیم‌بندی:

میزان اثری که می‌توانیم بر پدیده‌های مختلف بگذاریم یا میزان اثری که از پدیده‌های مختلف می‌پذیریم و همچنین نحوه درمان آسیب‌های اجتماعی را تعیین می‌کند.

۲. تقسیم اجزای جهان اجتماعی براساس ذهنی و عینی بودن

- همه اجزای جهان اجتماعی دارای معنا هستند؛ پس همه پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ اما همه پدیده‌های اجتماعی دارای بُعد محسوس و عینی نیستند.

در این تقسیم‌بندی، پدیده‌های اجتماعی از جهت عینی و محسوس بودن یا ذهنی و نامحسوس بودن در یک پیوستار قرار می‌گیرند. در یک سوی پیوستار، پدیده‌هایی قرار می‌گیرند که بُعد محسوس و مادی قوی‌تری دارند؛ مانند ساختمان‌های مسکونی و اداری یا کنش‌های بیرونی و در سوی دیگر، پدیده‌های دارای بُعد معنایی و ذهنی قرار می‌گیرند؛ مانند عقاید، آرمان‌ها، ارزش‌های اجتماعی و کنش‌های درونی به پیوستارهای زیر دقت کنید:

وقتی ما از بُعد ذهنی پدیده‌ای غافل باشیم احتمالاً بُعد عینی آن به اندازه واقعی قیمت نخواهد داشت.

نمونه‌های عینی:

- دانش‌آموزی که از استعداد خود (بُعد ذهنی) آگاه نیست، زمان خود را بیهوده هدر می‌دهد (بُعد عینی).
- کشورهای نفت‌خیز در بحران اقتصادی کشورهای صنعتی نفت را ارزان‌تر فروختند؛ چراکه بُعد عینی (نفت) حاضر، اما بُعد ذهنی آن مفقود بود.

دقت کنیم که!

در جهان اجتماعی بُعد ذهنی پدیده‌ها، اهمیت بسیاری دارد.

لایه‌های جهان اجتماعی کدامند؟

اجزا و بخش‌های مختلف جهان اجتماعی براساس اهمیتی که دارند به دو لایه تقسیم می‌شوند:

لایه‌های عمیق و بنیادین جهان اجتماعی	لایه‌های سطحی جهان اجتماعی
بخش‌هایی که تأثیرات همه‌جانبه و فراگیری بر دیگر اجزای جهان اجتماعی دارند و کمتر در معرض تغییر و تحول قرار می‌گیرند. (معادل قلب و مغز در بدن انسان)	بخش‌هایی که امکان تغییر بیشتری دارند، نقش حیاتی و اساسی ندارند و به سهولت تغییر می‌کنند.
تغییر آن‌ها موجب ایجاد تغییرات بنیادین در جهان اجتماعی و پیدایش جهانی جدید می‌شود. حذف آن موجب فرو ریختن جهان اجتماعی می‌شود.	تغییر آن‌ها، تحولی مهم در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. (معادل دست و پا در بدن)
شامل دو لایه است: الف) ارزش‌ها: ● امور مطلوب و دارای وجه مثبت را ارزش می‌نامیم. ● نمونه عینی: «بهبود دانایی از نادانی» یکی از ارزش‌های مطرح در نظام تعلیم و تربیت است. ب) عقاید: ● در عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی هستند که بر «آرمان‌ها» و «ارزش‌های اجتماعی» تأثیر می‌گذارند. ● «تربیت‌پذیر بودن انسان» از عقاید نظام تعلیم و تربیت است. ● عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی عبارت‌اند از: ۱. باور و اعتقاد انسان نسبت به اصل جهان ۲. جایگاه انسان در آن ۳. تفسیر انسان از زندگی و مرگ	شامل دو لایه است: الف) نمادها: ● سطحی‌تر از هنجارها هستند. ● به‌عنوان نشانه یا نماینده پدیده دیگری به کار می‌روند. ● نمونه عینی: دفتر، قلم، تخته‌سیاه و کلاس، نمادهای تعلیم و تربیت هستند. ب) هنجارها: ● شیوه‌های عمل و قواعد عمل را هنجار می‌نامیم. ● نمونه عینی: برای دانش‌آموز باید به مدرسه رفت. ● از نمادها، اغلب برای انتقال معانی استفاده می‌شود. ● زبان گفتاری و نوشتاری، بخشی از نمادهایی است که در کنش انسانی به کار می‌رود و از آشکارترین و سطحی‌ترین پدیده‌های اجتماعی است. ● تا زمانی که نمادها به تغییر در لایه‌های عمیق اجتماعی منجر نشوند، موجب تحول جهان اجتماعی نمی‌شوند.

دو نوع جامعه

۱. جامعه‌ای که جهان را به زندگی دنیا محدود می‌کند. ← تناسب ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای خود متناسب با عقیده خود
۲. جامعه‌ای که هستی را فراتر از زندگی دنیا می‌بیند. ← تناسب ارزش‌ها و نمادهای خود براساس این عقاید کلان

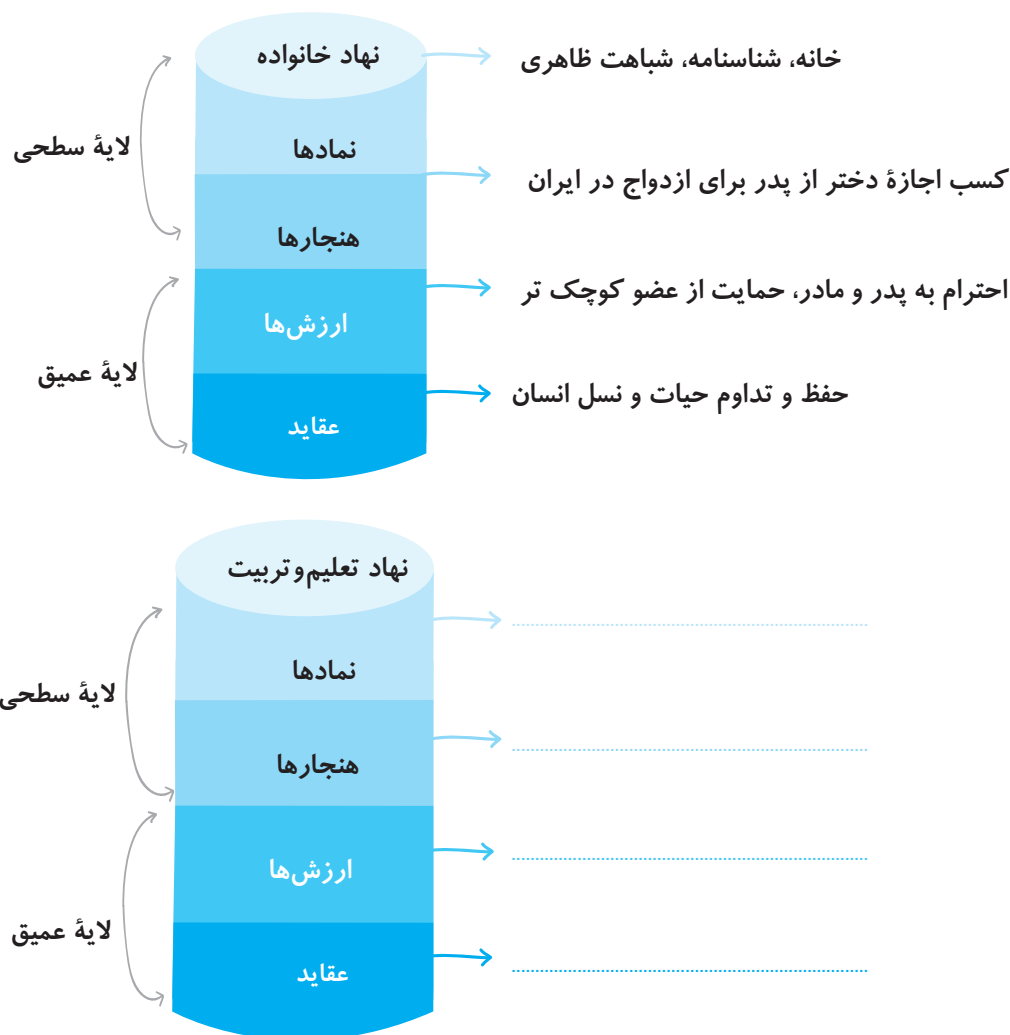
نهادها

با در نظر گرفتن اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی در ارتباط با هم، نهادهای اجتماعی آشکار می‌شوند. برای تأمین نیازهای جهان اجتماعی و افراد از نهادهای اجتماعی کمک می‌گیرند.

نهاد اجتماعی

مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند. هر نهاد شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازها را معین و همچنین شیوه‌های غیرقابل قبول را طرد می‌کند. مهم‌ترین نهادهای اجتماعی: خانواده، تعلیم و تربیت، سیاست، اقتصاد و ...

باهم تکمیل کنیم:

پرسش‌های چهار گزینه‌ای

درس ۴

سر تا ته درس را دوره کنیم!

جهان اجتماعی از چه اجزایی تشکیل شده است؟

۱۱۱. روش درست استفاده از قیاس کدام است؟
- ۱) در نظر گرفتن شباهت‌ها و تفاوت‌ها
  - ۲) توجه صرف به شباهت‌ها
  - ۳) عدم توجه به تفاوت‌ها
  - ۴) تأکید صرف بر شباهت‌ها
۱۱۲. می‌توان گفت: ..... از اجزای جهان اجتماعی بدون معنا نیست؛ به همین دلیل همه پدیده‌های اجتماعی، .....
 ۱) برخی - دارای بُعد محسوس و عینی نیستند.
 ۲) برخی - هویتی معنایی و ذهنی ندارند.
 ۳) هیچ‌یک - دارای بُعد محسوس و عینی نیستند.
 ۴) هیچ‌یک - هویتی معنایی و ذهنی دارند.
۱۱۳. اگر در یک سوی پیوستار «کنش‌های اجتماعی» را داشته باشیم و در سوی دیگر «نظام اجتماعی»، در این صورت جهان اجتماعی را بر چه اساسی دسته‌بندی کرده‌ایم؟

- ۱) نظام اجتماعی
 ۲) ذهنی و عینی
 ۳) اندازه و دامنه
 ۴) خرد و عینی
۱۱۴. خانواده یک پدیده ..... اجتماعی و قوه مجریه یک پدیده ..... اجتماعی است که مبنای این تقسیم‌بندی ..... است.
 ۱) کلان - نظام - کنش‌های فردی و اجتماعی
 ۲) خرد - کلان - اندازه و دامنه
 ۳) خرد - خرد - ذهنی و عینی بودن
 ۴) کلان - کلان - محسوس و غیر محسوس بودن

۱۱۵. کدام گزینه به فایده دسته‌بندی پدیده‌های اجتماعی به «خرد و کلان» اشاره دارد؟
 ۱) میزان اثرگذاری فرد بر یک پدیده اجتماعی و میزان اثرپذیری او از پدیده اجتماعی را مشخص می‌کند.
 ۲) امکان مقایسه بین پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های زیستی و موجودات زنده را فراهم می‌کند.
 ۳) به لحاظ مفهومی به جامعه‌شناسان اجازه طبقه‌بندی و مفهوم‌سازی می‌دهد.
 ۴) راه مطمئنی برای درک پدیده‌های اجتماعی باز می‌کند تا مفاهیم عینی را به درستی از مفاهیم ذهنی تفکیک کنند.
۱۱۶. کدام یک از موارد زیر در ارتباط با اجزای جهان اجتماعی نادرست است؟

- ۱) هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی بدون معنا نیست و به همین دلیل، همه پدیده‌های اجتماعی، هویتی ذهنی دارند.
 ۲) هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی بدون معنا نیست و به همین دلیل، همه پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی دارند.
 ۳) برخی از اجزای جهان اجتماعی دارای معنا است و به همین دلیل، برخی از پدیده‌های اجتماعی، هویتی ذهنی و معنایی دارند.
 ۴) هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی بدون معنا نیست؛ اما همه پدیده‌های اجتماعی دارای بُعد محسوس و عینی نیستند.

لایه‌های جهان اجتماعی کدام‌اند؟

۱۱۷. در گزینه ..... لایه‌های جهان اجتماعی به ترتیب از لایه‌های سطحی به لایه‌های عمیق، چیده شده‌اند.
 ۱) عقاید - ارزش - هنجار - نماد
 ۲) آرمان - ارزش - هنجار - نماد
 ۳) هنجار - ارزش - نماد - عقاید
 ۴) نماد - هنجار - ارزش - عقاید

۱۱۸. درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را به ترتیب مشخص کنید؟
 الف) تأکید صرف بر شباهت‌ها نتیجه مقایسه را ناقص می‌کند.
 ب) لهجه‌های مختلف یک زبان نماد محسوب می‌شود.
 پ) باور انسان نسبت به اصل جهان جزء لایه سطحی نیست.
 ت) لایه‌های عمیق جهان اجتماعی فراگیر هستند و بیشتر در معرض تغییرند.

- ۱) د - د - د - ن
 ۲) د - ن - ن - د
 ۳) ن - د - د - د
 ۴) د - ن - د - ن

۱۱۹. کدام گزینه در ارتباط با «نماد» درست نیست؟
 ۱) نمادها برحسب برخی شرایط، در زمینه‌های مختلف تغییر می‌کنند.
 ۲) باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، مهم‌ترین نماد است.
 ۳) تغییر در برخی از نمادها منجر به تغییر در لایه‌های بنیادین جهان اجتماعی می‌شود.
 ۴) نمادها از آشکارترین و سطحی‌ترین پدیده‌های اجتماعی هستند.

۱۲۰. نمادها برحسب ..... قابل تغییرند و تغییر آن‌ها به خودی خود منجر به تحول در .....
 ۱) تغییر آرمان‌ها و ارزش‌ها - جهان اجتماعی می‌شود.
 ۲) تغییر باورها و اعتقادات - لایه‌های عمیق جهان اجتماعی نمی‌شود.
 ۳) شرایط در زمینه‌های مختلف - جهان اجتماعی نمی‌شود.
 ۴) تغییر ارزش‌ها و هنجارها - لایه‌های عمیق جهان اجتماعی نمی‌شود.

(مفهومی)

۱۲۱. کدام یک از گزینه‌های زیر، به ترتیب بیانگر «ارزش» و «هنجار» هستند؟

- ۱ زندگی بهتر از مرگ است. - خانواده بنیان جامعه است.
- ۲ پوشیدگی بهتر از برهنگی در انظار عمومی است. - باید مقررات راهنمایی و رانندگی را رعایت کرد.
- ۳ برای یادگرفتن زبان دوم باید به همان زبان اندیشید. - برای حفظ شئون اسلامی باید حجاب را رعایت کرد.
- ۴ انسان موجودی آزاد است. - میدان آزادی، علامت پیروزی است.

(مفهومی)

۱۲۲. در یک نظام تعلیم و تربیت، «عقاید» و «هنجارها» به ترتیب در گزینه ..... به درستی آمده است.

- ۱ انسان تربیت‌پذیر است. - برای داناشدن باید به مدرسه رفت.
- ۲ دانایی از نادانی بهتر است. - برای داناشدن باید به مدرسه رفت.
- ۳ دانایی از نادانی بهتر است. - انسان تربیت‌پذیر است.
- ۴ انسان تربیت‌پذیر است. - دانایی از نادانی بهتر است.

(کتابی)

۱۲۳. در ارتباط با لایه‌های جهان اجتماعی کدام عبارت درست نیست؟

- ۱ با حذف بعضی بخش‌های جهان اجتماعی، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.
- ۲ در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی، اجزایی قرار دارند که تأثیرات فراگیر نسبت به دیگر اجزا دارند.
- ۳ عمیق‌ترین لایه اجتماعی، عقاید کلانی هستند که بر آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند.
- ۴ هرگونه تغییری در اجزا و بخش‌های مختلف جهان اجتماعی، موجب تحولی مهم در جهان اجتماعی می‌شود.

(کتابی)

۱۲۴. در کدام گزینه، هر دو مورد از ویژگی‌های «لایه‌های عمیق جهان اجتماعی» نیست؟

- ۱ تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند. - کمتر در معرض تغییر و تحول قرار می‌گیرند.
- ۲ نقش حیاتی و اساسی و بنیادین ندارند. - کمتر در معرض تغییر و تحول قرار می‌گیرند.
- ۳ تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر نسبت به دیگر اجزا دارند. - امکان تغییر بیشتری دارند.
- ۴ بیشتر در معرض تغییرند. - تأثیرات محدودتری دارند.

کتاب را زیر ذره‌بین بگذاریم!

(مفهومی)

۱۲۵. با توجه به پیوستار «عینی - ذهنی»، «خُرد - کلان» بگویید که پدیده‌های زیر، به ترتیب در چه جایگاهی قرار می‌گیرند؟

«ازدواج»، «قانون چک»، «مراسم عاشورا»، «آزادی اجتماعی»

- ۱ عینی و متوسط - ذهنی و خُرد - عینی و خُرد - ذهنی و متوسط
- ۲ ذهنی و متوسط - ذهنی و خُرد - عینی و خُرد - ذهنی و متوسط
- ۳ ذهنی و خُرد - ذهنی و خُرد - عینی و خُرد - ذهنی و خُرد
- ۴ عینی و خُرد - ذهنی و کلان - ذهنی و خُرد - ذهنی و کلان

۱۲۶. جایگاه «شهر»، «هدیه دادن برای روز تولد یک دوست» و «عدالت اجتماعی»، به ترتیب به لحاظ پیوستار «خُرد - کلان» و «ذهنی - عینی» در کدام

(مفهومی)

گزینه به درستی آمده است؟

- ۱ خُرد و عینی - کلان و عینی - کلان و عینی
- ۲ کلان و عینی - کلان و ذهنی - کلان و عینی
- ۳ کلان و عینی - خُرد و عینی - کلان و ذهنی
- ۴ کلان و عینی - خُرد و عینی - کلان و ذهنی

۱۲۷. اگر در مورد مقررات راهنمایی و رانندگی در یک سوی پیوستار، «نظم» و در سوی دیگر «چراغ راهنما» را قرار دهیم، کدام نوع از دسته‌بندی را انجام داده‌ایم؟

(مفهومی)

- ۱ نظام اجتماعی
- ۲ ذهنی و عینی
- ۳ اندازه و دامنه
- ۴ خُرد و کلان

(مفهومی)

۱۲۸. به ترتیب نوع پدیده‌های اجتماعی زیر را مشخص کنید.

«وفاداری - کنش‌های اجتماعی افراد - نظام آموزشی - کنش‌های بیرونی»

- ۱ ذهنی - خُرد - کلان - عینی
- ۲ کلان - عینی - کلان - عینی
- ۳ عینی - کلان - عینی - عینی
- ۴ خُرد - کلان - عینی - خُرد

۱۲۹. تقابل «نمادها در مقابل ارزش‌های اجتماعی»، «ساختمان مدرسه در مقابل آرمان‌ها» و «کنش‌های اجتماعی افراد در مقابل نظام اجتماعی» بر کدام

(ترکیبی - مفهومی)

مبنا و اساس است؟

- ۱ نظام اجتماعی - ذهنی و عینی بودن - اندازه و دامنه
- ۲ ذهنی و عینی بودن - اندازه و دامنه - ذهنی و عینی بودن
- ۳ نظام اجتماعی - اندازه و دامنه - ذهنی و عینی بودن
- ۴ عینی و ذهنی بودن - عینی و ذهنی بودن - اندازه و دامنه

(ترکیبی)

۱۳۰. گزاره‌های زیر از نظر ویژگی «عینی و ذهنی» بودن در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«مناطق حاشیه‌نشین شهری - فداکاری و ایثار - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - روادید فرانسه - نهاد فرهنگی - بازی‌های کامپیوتری»

- ۱ عینی - ذهنی - عینی - عینی - عینی - ذهنی
- ۲ عینی - ذهنی - عینی - عینی - عینی - ذهنی
- ۳ ذهنی - ذهنی - عینی - عینی - عینی - ذهنی
- ۴ ذهنی - عینی - عینی - عینی - عینی - ذهنی

۱۳۱. در کدام گزینه، جایگاه «لهجه‌های مختلف زبان»، «نظام تعلیم و تربیت»، «خانواده» و «آداب جشن تولد»، از عمیق‌ترین تا سطحی‌ترین لایه مرتب شده

(مفهومی)

است؟

- ۱ خانواده - نظام تعلیم و تربیت - لهجه‌های مختلف زبان - آداب جشن تولد
- ۲ آداب جشن تولد - نظام تعلیم و تربیت - لهجه‌های مختلف زبان - خانواده
- ۳ لهجه‌های مختلف زبان - نظام تعلیم و تربیت - آداب جشن تولد - خانواده
- ۴ نظام تعلیم و تربیت - لهجه‌های مختلف زبان - خانواده - آداب جشن تولد

۱۳۲. «مفهوم عینی‌بودن»، «مصادق خُردبودن»، «لایهٔ لهجه‌های مختلف زبانی»، «لایهٔ عدالت اجتماعی» و «لایهٔ عقاید و ارزش‌ها» به ترتیب در گزینهٔ ..... دیده می‌شوند.

- ۱) بُعد محسوس و مادی - قرارداد اجارهٔ منزل - سطحی - عمیق - عمیق
- ۲) بُعد محسوس و مادی - بازی فوتبال میان پرسپولیس و استقلال - سطحی - متوسط - عمیق
- ۳) بُعد محسوس و غیرمادی - قرارداد اجارهٔ منزل - سطحی - متوسط - متوسط
- ۴) بُعد محسوس و غیرمادی - بازی فوتبال میان پرسپولیس و استقلال - سطحی - عمیق - متوسط

(مفهومی)

۱۳۳. در کدام گزینه، همهٔ موارد مطرح‌شده از نهادهای خانواده هستند؟

- ۱) ازدواج - سفرهٔ عقد - فرزندان
- ۲) عقدنامه - عکس خانوادگی - حلقهٔ ازدواج
- ۳) نقش‌های مرد و زن - ازدواج - فرزندان
- ۴) عقدنامه - ازدواج - فرزندان

(ترکیبی)

۱۳۴. هریک از گزاره‌های زیر به کدام مفهوم مربوط است؟

«عمیق‌ترین لایه‌های جهان - آشکارشدن نهاد اجتماعی - نهاد سیاست - باور انسان نسبت به اصل جهان»

- ۱) ارزش‌های کلان با تأثیر بر عقاید اجتماعی - در نظر گرفتن جهان‌های اجتماعی مختلف در ارتباط باهم - تعیین شیوه‌های قابل قبول رفع نیازهای اقتصادی افراد - عمیق‌ترین کنش اجتماعی
- ۲) عقاید کلان با تأثیر بر ارزش‌های اجتماعی - در نظر گرفتن جهان‌های اجتماعی مختلف در ارتباط باهم - تعیین شیوه‌های قابل قبول رفع نیازهای اقتصادی افراد - عمیق‌ترین پدیدهٔ اجتماعی
- ۳) عقاید کلان با تأثیر بر ارزش‌های اجتماعی - در نظر گرفتن اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی در ارتباط باهم - تعیین شیوه‌های قابل قبول رفع نیازهای سیاسی افراد - عمیق‌ترین پدیدهٔ اجتماعی
- ۴) ارزش‌های کلان با تأثیر بر عقاید اجتماعی - در نظر گرفتن اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی در ارتباط باهم - تعیین شیوه‌های قابل قبول رفع نیازهای سیاسی افراد - عمیق‌ترین کنش اجتماعی

(ترکیبی)

۱۳۵. هریک از ویژگی‌های زیر به ترتیب به کدام لایهٔ جهان اجتماعی مرتبط است؟

«عدم ایجاد تحول مهم»، «فرو ریختن جهان اجتماعی با حذفشان»، «عدم نقش حیاتی و اساسی»، «دارای تأثیرات محدود» و «دارای تأثیرات همهٔ جانبه»

- ۱) سطحی - سطحی - عمیق - سطحی - سطحی
- ۲) عمیق - سطحی - عمیق - سطحی - سطحی
- ۳) عمیق - عمیق - سطحی - عمیق - عمیق
- ۴) سطحی - سطحی - عمیق - سطحی - عمیق

(مفهومی)

۱۳۶. هریک از جملات زیر به ترتیب به کدام لایهٔ جهان اجتماعی تعلق دارد؟

«رعایت دستورات دینی - آزادی بهتر از عدالت است - لباس زنان جنوبی ایران - جهان، محل گذر است - لباس مدرسه»

- ۱) ارزش - هنجار - نماد - عقیده - نماد
- ۲) هنجار - ارزش - نماد - عقیده - نماد
- ۳) ارزش - ارزش - هنجار - ارزش - هنجار
- ۴) هنجار - هنجار - هنجار - هنجار - عقیده - هنجار

(مفهومی)

۱۳۷. «سطحی‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی»، «سربازی و ارتش» و «سیاست و اقتصاد» به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ۱) ارزش و هنجار - اندازه و دامنه - نظام کلان
- ۲) عقاید و ارزش - محسوس و نامحسوس - نظام اجتماعی
- ۳) نماد و هنجار - اندازه و دامنه - نهاد اجتماعی
- ۴) نماد و هنجار - اندازه و دامنه - عقاید کلان

(ترکیبی)

۱۳۸. کدام گزینه، به ترتیب دربارهٔ «لایه‌های عمیق جهان اجتماعی» نادرست؛ اما دربارهٔ «لایه‌های سطحی جهان اجتماعی» درست است؟

- ۱) تأثیر حیاتی و تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند. - کمتر در معرض تغییر و تحول قرار می‌گیرند.
- ۲) تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر نسبت به دیگر اجزا دارند. - نقش حیاتی و اساسی ندارند.
- ۳) تأثیرات محدودتری دارند. - بیشتر در معرض تغییر و تحول قرار می‌گیرند.
- ۴) با حذف آن‌ها جهان اجتماعی استمرار پیدا نمی‌کند. - با تغییر آن‌ها جهان اجتماعی دگرگون و جدید می‌شود.

(مفهومی)

۱۳۹. «هدیه‌دادن به دوست»، «تصویر من از معلم»، «سالگرد ازدواج»، «خیابان پاستور شهر تبریز» و «علت بی‌معنا نبودن هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی» و «علت فرو ریختن جهان اجتماعی» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ۱) ذهنی - ذهنی - متوسط - خُرد - پدیده‌های اجتماعی، هدفدار هستند. - تغییر در ارزش‌ها و هنجارهای جهان اجتماعی
- ۲) ذهنی - عینی - متوسط - عینی - پدیده‌های اجتماعی، هدفدار هستند. - تغییر در لایه‌های بنیادین جهان اجتماعی
- ۳) عینی - ذهنی - خُرد - عینی - تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند. - تغییر در لایه‌های بنیادین جهان اجتماعی
- ۴) عینی - عینی - خُرد - خُرد - تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند. - تغییر در ارزش‌ها و هنجارهای جهان اجتماعی

(ترکیبی)

چاهای خاص کتاب را فراموش نکنیم!

(بخوانیم و بدانیم)

۱۴۰. هریک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام گزینه مرتبط است؟

«آسیب مقایسهٔ نادرست پدیده‌ها با یکدیگر - یکی از اهداف کالبدشناسی - فرهنگ - پدیدهٔ میانه»

- ۱) تأکید بر تفاوت‌ها در عین مشاهدهٔ شباهت‌ها - معرفت به کمال صُنع الهی - پدیدهٔ خُرد - کلاس در قیاس با مدرسه و نظام آموزشی
- ۲) تأکید صرف بر تفاوت‌ها - معرفت به کمال صُنع الهی - پدیدهٔ خُرد - کلاس در قیاس با مدرسه و نظام آموزشی
- ۳) تأکید صرف بر شباهت‌ها - دست‌یافتن به علل امراض - پدیدهٔ کلان - مدرسه در قیاس با کلاس و نظام آموزشی
- ۴) تأکید بر شباهت‌ها و نیافتن تفاوت‌ها - دست‌یافتن به علل امراض - پدیدهٔ کلان - مدرسه در قیاس با کلاس و نظام آموزشی

(ترکیبی)

۱۴۱. پدیده «بیکاری» در هریک از گزاره‌های زیر به ترتیب چه نوع پدیده‌ای است؟

«بیکاری فردی که خود شایستگی و مهارت لازم را ندارد.» «بیکاری افراد یک شهر که سیستم اطلاع‌رسانی مناسبی در شهر آن‌ها وجود ندارد.» و «بیکاری افراد زیادی که به دلیل نبود مشاغل کافی در جامعه بیکار هستند.»

- ۱) پدیده روان‌شناختی - پدیده ارتباطی - پدیده اجتماعی
- ۲) پدیده شخصی و فردی - پدیده فرهنگی - پدیده اجتماعی
- ۳) پدیده ذهنی - پدیده میانه - پدیده عینی
- ۴) پدیده خرد - پدیده متوسط - پدیده کلان

۱۴۲. «در یک بحران اقتصادی که کشورهای صنعتی دچار شده بودند، بنا به محاسبات اقتصادی می‌بایست نفت را به گران‌ترین قیمت از کشورهای

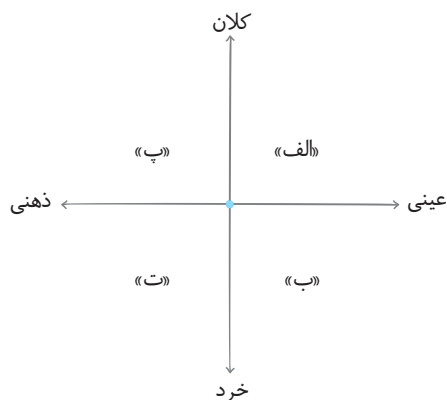
نفت خیز خریداری می‌کردند، ولی جالب است که آن‌ها به ارزان‌ترین قیمت ممکن، نفت مورد نیاز خود را خریدند.» کدام یک از عبارات زیر تحلیل مناسبی در ارتباط با متن فوق است؟

(مفهومی)

- ۱) در کشورهای نفت‌خیز، بُعد عینی نفت به عنوان سرمایه وجود داشت؛ ولی بُعد ذهنی آن مفقود بود.
- ۲) در کشورهای صنعتی، بُعد عینی نفت به عنوان سرمایه همانند کشورهای بدون نفت وجود نداشت.
- ۳) کشورهای نفت‌خیز همانند دانش‌آموز با استعداد به این امر آگاه بودند؛ اما توانایی استفاده از آن را نداشتند.
- ۴) در کشورهای نفت‌خیز بُعد ذهنی نفت وجود داشت؛ اما بُعد عینی و ملموس آن غایب بود.

(مفهومی)

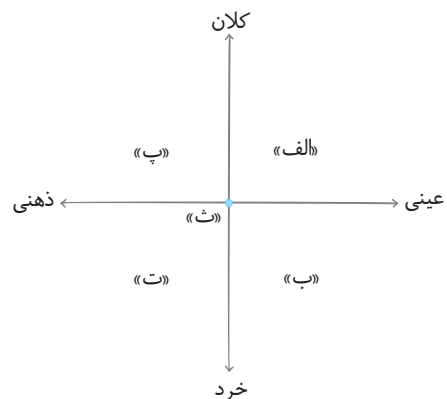
۱۴۳. در نمودار زیر جایگاه «سازمان اوپک»، «اهداف سازمان اوپک» و «علم جامعه‌شناسی» به ترتیب کدام است؟

- ۱) الف - پ - پ
- ۲) پ - پ - پ
- ۳) الف - پ - الف
- ۴) پ - ت - الف

(مفهومی)

۱۴۴. در نمودار زیر جایگاه «مدرسه» و «مقررات راهنمایی و رانندگی» به ترتیب کدام است؟

- ۱) ب - ت
- ۲) ب - پ
- ۳) الف - پ
- ۴) ت - ث

۱۴۵. عبارت «توقف بازی فوتبال به دلیل استفاده تماشاگران از مواد آتش‌زا» و «تصویر تختی و مادرش» به ترتیب کدام یک از مفاهیم جامعه‌شناختی زیر

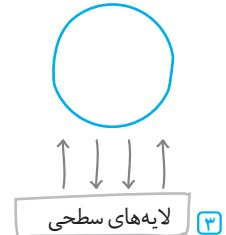
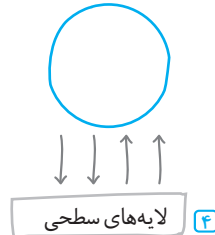
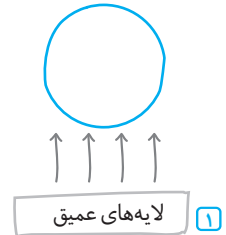
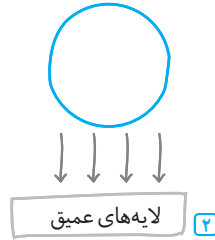
(مفهومی)

را بیان می‌کنند؟

- ۱) مصداقی از مفهوم ارزش - مصداقی از مفهوم هنجار
- ۲) مصداقی از مفهوم هنجار - مصداقی از مفهوم ارزش
- ۳) مصداقی از مفهوم ارزش - مصداقی از مفهوم ارزش
- ۴) مصداقی از مفهوم هنجار - مصداقی از مفهوم هنجار

۱۴۶. کدام نمودار مفهوم را به درستی نشان می‌دهد؟ «بخش‌هایی از جهان اجتماعی که بر سایر بخش‌ها تأثیر گذار هستند؛ اما خود به‌سختی تغییر پیدامی‌کنند.» (ترکیبی)

با کنگور هم‌سطح شویم!

(سراسری ۹۴)

۱۴۷. هریک از پدیده‌های زیر را از نظر «اندازه و دامنه» و «عینی و ذهنی» بودن، مشخص کنید.

- «آزادی بیان - روستا - دید و بازدید عید نوروز»
 ۱) ذهنی و کلان - خُرد و محسوس - خُرد و عینی
 ۲) محسوس و کلان - عینی و متوسط - محسوس و خُرد
 ۳) ذهنی و محسوس - محسوس و خُرد - ذهنی و متوسط
 ۴) نامحسوس و ذهنی - عینی و محسوس - نامحسوس و متوسط

(فارج از کشور ۹۴)

۱۴۸. پدیده‌های زیر را از نظر «عینی و ذهنی» بودن و «اندازه و دامنه» مشخص کنید.

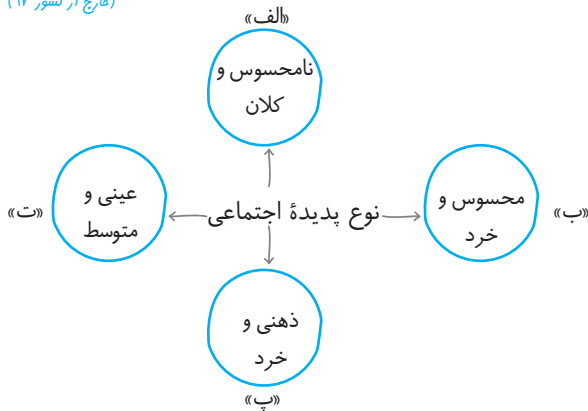
- «امنیت اجتماعی - منطقه شهری - تحقیقات دانش‌آموزی»
 ۱) ذهنی و کلان - خُرد و محسوس - عینی و خُرد
 ۲) محسوس و کلان - عینی و خُرد - نامحسوس و کلان
 ۳) نامحسوس و عینی - ذهنی و کلان - عینی و متوسط
 ۴) محسوس و ذهنی - محسوس و کلان - ذهنی و متوسط

(فارج از کشور ۹۷)

۱۴۹. هریک از پدیده‌ها مربوط به کدام قسمت نمودار است؟

- محترم‌شمردن مقررات اجتماعی
- حضور در کلاس زبان
- علاقه به موسیقی سنتی
- هیئت عزاداری ایام محرم

- ۱) ت - پ - ب - ت
 ۲) الف - ت - ب - پ
 ۳) الف - ب - پ - ت
 ۴) پ - ت - الف - ب

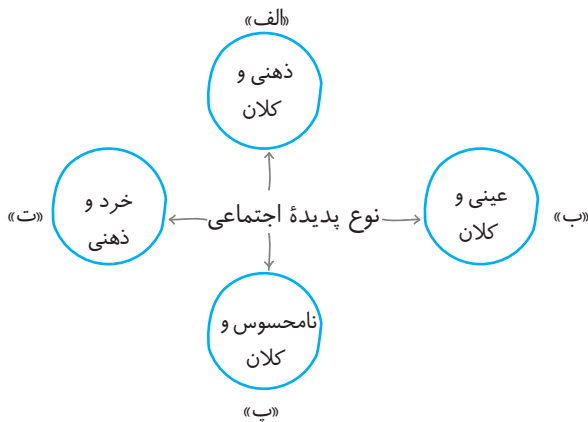

(سراسری ۹۷)

۱۵۰. هریک از پدیده‌ها، مربوط به کدام قسمت نمودار است؟

- اعتماد اجتماعی
- مراقبت از اموال عمومی
- متأثر شدن از خبر آتش‌سوزی کشتی سانچی
- علاقه به پوشیدن رنگی خاص

- ۱) ب - الف - پ - ت
 ۲) الف - پ - ت - ب
 ۳) پ - ب - الف - الف
 ۴) پ - ب - الف - ت

مسیر کشتی را پیدا کنیم، تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی است؛ زیرا ابتدا ستارگان بودند و سپس ما با استفاده از آن‌ها مسیریابی کردیم. / «قسمت سوم»: ابتدا خشکسالی رخ داده و سپس ما دست به دعا بردیم؛ بنابراین تأثیر جهان طبیعی بر جهان ماورای طبیعی را نشان می‌دهد. ..... صفحات ۱۹ و ۲۰

۱۰۴. گزینه ۴ نعمت، در معنای ارادی آن به حوزه اجتماعی وارد می‌شود و در معنای تکوینی آن، مربوط به جهان طبیعی است. شکر کردن نعمت نیز در هر حالی یک کنش ماورای طبیعی است. پس این سؤال تأثیر جهان ماورای طبیعی ابتدا بر جهان اجتماعی و سپس بر جهان طبیعی را نشان می‌دهد. ..... صفحات ۱۹ و ۲۰

۱۰۵. گزینه ۱ قلب، مغز، دست و ... در بدن انسان، اعضا و اندام هستند که در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند. ..... صفحات ۲۰

۱۰۶. گزینه ۱ اعضا، تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند و تفاوت جهان اجتماعی با جهان طبیعی نیز در ارادی و اعتباری بودن آن است. ..... صفحات ۱۷

۱۰۷. گزینه ۴ تحلیل صورت سؤال: «رخدادن زلزله (پدیده طبیعی)، موجب مقاوم‌سازی خانه‌ها توسط انسان (کنش اجتماعی) می‌شود.» یعنی تأثیر پدیده طبیعی بر کنش اجتماعی مطرح شده است. گزینه ۱: «تأثیر جهان اجتماعی را بر جهان طبیعی نشان می‌دهد. / گزینه ۲: «تأثیر متقابل جهان‌های طبیعی و اجتماعی را نشان می‌دهد. / گزینه ۳: اشتراک دو جهان طبیعی و اجتماعی را نشان می‌دهد که ارتباطی به صورت سؤال ندارد. / گزینه ۴: «تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی را نشان می‌دهد. (توجه: جهت فلش، جهت تأثیر گذاری را نشان می‌دهد). ..... صفحات ۱۹ و ۲۰

۱۰۸. گزینه ۱ «رودخانه، خورشید و فلزات» در درون جهان طبیعی و بیرون از جهان اجتماعی قرار می‌گیرند. / «خانواده، صلح و امنیت» نیز درون جهان اجتماعی و بیرون از جهان طبیعی، قرار می‌گیرند. ..... صفحات ۱۸

۱۰۹. گزینه ۴ پدیده‌های اعتباری: بادگیرها، سیل‌بند، ایجاد سیلو برای نگهداری از گندم و مقاوم‌ساختن خانه‌ها در برابر زلزله / پدیده‌های تکوینی: خشکسالی و طوفان ..... صفحات ۱۹

۱۱۰. گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها: «رعایت قوانین مدرسه»: هنجار اجتماعی (در گزینه‌های «۱» و «۴») / «خشکسالی»: پدیده‌ای تکوینی و بیرون از جهان اجتماعی؛ یعنی «ب» و «ت» / «معادن طلا»: پدیده‌ای تکوینی و بیرون از جهان اجتماعی؛ یعنی «ب» و «ت». (رد گزینه ۳) / «دگرگونی کنش انسان در اثر شناخت خداوند»: در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرد. ..... صفحات ۱۸

۱۱۱. گزینه ۱ در مقایسه بین دو چیز تأکید باید هم‌زمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌ها باشد. ..... صفحات ۳۴

۱۱۲. گزینه ۴ همه اجزای جهان اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند. از این رو هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیست. ..... صفحات ۲۵

۱۱۳. گزینه ۳ کنش اجتماعی، پدیده خرد و نظام اجتماعی، پدیده کلان است که براساس اندازه و دامنه دسته‌بندی شده‌اند. ..... صفحات ۳۴

۱۱۴. گزینه ۲ «خانواده» پدیده خرد است؛ درحالی که قوه مجریه پدیده‌ای کلان است. دسته‌بندی خرد و کلان، براساس اندازه و دامنه است. ..... صفحات ۳۴

۱۱۵. گزینه ۱ فایده دسته‌بندی پدیده‌های اجتماعی به «خرد و کلان»: میزان اثرگذاری فرد بر یک پدیده اجتماعی و میزان اثرپذیری آن از پدیده اجتماعی را مشخص می‌کند. ..... صفحات ۲۵

۱۱۶. گزینه ۳ در صورتی که قید «برخی از» در هر دو بخش آن تبدیل شود به قید «همه»، درست خواهد بود. ..... صفحات ۲۵

۱۱۷. گزینه ۴ ترتیب لایه‌های جهان اجتماعی از لایه‌های سطحی به لایه‌های عمیق عبارت‌اند از: نماد، هنجار، ارزش و عقاید ..... صفحات ۳۷

۱۱۸. گزینه ۳ «الف»: نادرست است؛ زیرا تأکید صرف بر شباهت‌ها بر شناخت آسیب وارد می‌کند نه اینکه آن را ناقص کند. / «ت»: نادرست است؛ زیرا لایه‌های عمیق کمتر در معرض تغییر هستند. ..... صفحات ۳۴ و ۳۷

۱۱۹. گزینه ۲ باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، عمیق‌ترین پدیده اجتماعی است، نه نماد. ..... صفحات ۳۷

۱۲۰. گزینه ۳ نمادها برحسب «شرایط در زمینه‌های مختلف» قابل تغییرند و بدون شرط «تغییر دادن لایه‌های عمیق فرهنگ» منجر به تغییر جهان اجتماعی نمی‌شوند. ..... صفحات ۳۷

می‌کنید، با اعضای تیم، مربی، سرپرست و هواداران تیم دارای ارتباط متقابل هستید که این به معنی پیدایش یک جهان اجتماعی است. افرادی که در مهمانی آخر هفته‌ها شرکت می‌کنند نیز یک جهان اجتماعی را شکل می‌دهند؛ زیرا قرار می‌گذارند که در آخر هفته‌ها با دوستان و آشنایان خود مهمانی ترتیب دهند؛ یعنی وارد ارتباط متقابل شده‌اند و این نشان‌دهنده ورود به عرصه جهان اجتماعی است. / گزینه ۳: «بازیگرانی که در یک فیلم نقش آفرینی می‌کنند با عوامل فیلم و سایر بازیگران ارتباط خواهند داشت؛ پس این بخش بیانگر جهان اجتماعی هست. عابرین پیاده‌ای که برای رفتن به محل کار خود در یک مسیر حرکت می‌کنند، ارتباطی بین آن‌ها شکل نمی‌گیرد؛ پس جهان اجتماعی نیست. ممکن است برسید که شاید ارتباط برقرار شد. در این صورت می‌گوییم جهان اجتماعی ایجاد شده است؛ چراکه عابری که شما با او ارتباط برقرار کردید، دیگر یک عابر عادی نیست و رابطه‌ای شکل گرفته که این رابطه، ورود به جهان اجتماعی را ممکن ساخته است. / گزینه ۴: «رانندگانی که در یک مسابقه اتومبیل‌رانی شرکت کرده‌اند، یا هم تیمی و یا رقیب هستند که در هر دو حالت ارتباطات شکل گرفته، نشان‌دهنده ورود به جهان اجتماعی است. افرادی که هر روز ساعت ۶ تا ۷ صبح به ورزش پیاده‌روی می‌پردازند. همانند عابریان پیاده در گزینه‌های قبلی است؛ زیرا در اینجا گفته نشده است که با هم قرار می‌گذارند تا در ساعت و در جای مشخص ورزش کنند؛ در صورتی که اگر قرار می‌گذاشتند؛ تبدیل به جهان اجتماعی می‌شد. ..... صفحات ۱۵ و ۱۶

۹۵. گزینه ۴ «۴» پاسخ تست است؛ چراکه بخش اول آن نادرست و بخش دوم آن درست است. بخش اول نادرست است؛ چراکه شناخت فرشتگان بر کنش‌های انسانی اثرگذار است و در نتیجه در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند. ..... صفحات ۲۰

۹۶. گزینه ۱ «عامل تغییر آرمان‌ها و ارزش‌های آدمیان»: شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماورای طبیعی / «نحوه برخورد سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌ها»: جوامع عادل و ظالم با انسان‌های شاکر و کافر، یکسان برخورد نمی‌کنند. / «ساختن قنات در ایران»: شکل‌گیری قنات‌ها برای مقابله با جهان طبیعی بود؛ پس اثر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی را نشان می‌دهد. / «سیل و زلزله»: به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان دارند، وارد گستره جهان اجتماعی می‌شوند. ..... صفحات ۱۹ و ۲۰

۹۷. گزینه ۴ این عبارت، اثر یک طرفه جهان ماورای طبیعی را بر جهان اجتماعی نشان می‌دهد که در گزینه «۴» آمده است. ..... صفحات ۲۰

۹۸. گزینه ۲ «نوع آگاهی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد»: از نوع آگاهی‌های عمومی و مشترک است. (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «چگونگی تداوم مراسم عزاداری عاشورا»: تداوم جهان اجتماعی به کمک فرهنگ و از طریق جامعه‌پذیری است. / «پدیده‌های درون جهان اجتماعی»: همه موارد گفته‌شده در گزینه‌ها درست هستند. / «نشانه ورود جهان طبیعی به جهان اجتماعی»: همه موارد گفته‌شده در گزینه‌ها درست هستند. / «اقامه نماز قبل از آزمون ورودی دانشگاه»: ورود جهان ماورای طبیعی به جهان اجتماعی را نشان می‌دهد. ..... صفحات ۱۷، ۱۸ و ۲۰

۹۹. گزینه ۳ «از ویژگی مهم موجودات زنده»: نظم / «نحوه تداوم موجودات زنده»: تولیدمثل / «کودتای نوزده و جنبش تنباکو»: درون جهان اجتماعی / «راه کسب آگاهی بهتر نسبت به جهان اجتماعی»: مقایسه با موجودات زنده / «یکی از ویژگی‌های موجودات زنده»: عمل کردن اعضا در ارتباط با یکدیگر. ..... صفحات ۱۵ و ۱۸

۱۰۰. گزینه ۱ سه مورد اول در هر چهار گزینه درست است و این خیلی مهم است که بتوانید براساس این تست، مترادف‌های مفاهیم را بشناسید. بخش چهارم فقط در گزینه «۱» درست است. ..... صفحات ۱۶، ۱۷ و ۱۸

۱۰۱. گزینه ۳ رابطه این سه جهان با هم، رابطه دوسویه است که در نمودار گزینه «۳» به درستی نشان داده شده است. ..... صفحات ۲۰ و ۲۱

۱۰۲. گزینه ۴ زلزله یک پدیده طبیعی است. دعا کردن مردم برای صبر بازماندگان پدیده‌های ماورای طبیعی است و مشارکت مردم برای کمک به بازماندگان یک پدیده اجتماعی می‌باشد. ..... صفحات ۱۹ و ۲۰

۱۰۳. گزینه ۳ «قسمت اول»: این که ما نعمتی را شکر می‌کنیم، آن نعمت هر چه باشد، شاکر بودن، یک پدیده ماورای طبیعی است. در این مثال منظور از نعمت مشخص نشده است. گاهی نعمت، طبیعی است؛ مثل باران که در این صورت افزایش نعمت را پدیده‌ای طبیعی می‌دانیم؛ اما گاهی نعمت‌ها دنیوی هستند؛ مثل ثروت، در این زمان افزایش نعمت را پدیده‌ای اجتماعی در نظر می‌گیریم؛ پس این قسمت در گزینه‌های «۲» و «۳» درست است. / «قسمت دوم»: این که از روی ستارگان

۱۲۱. **گزینه ۲** / بخش اول، نمونه‌های از ارزش‌ها و بخش دوم نمونه‌های از عقاید اجتماعی است. / گزینه ۲: «بخش اول، ارزش و بخش دوم هنجار اجتماعی است. / گزینه ۳: «هر دو، نمونه‌هایی از هنجار اجتماعی هستند. / گزینه ۴: «بخش اول عقاید و بخش دوم به نماد اشاره دارد. روش تشخیص ارزش از هنجار و عقیده، هر جمله‌ای که باید و نباید داشته باشد، هنجار است و هر جمله‌ای که به خوب و بد (بهتر و بدتر) اشاره کند، ارزش است. هر جمله‌ای که دیدگاه بنیادینی را نشان دهد که مفهوم درست و نادرست داشته باشد، عقیده است. صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۲۲. **گزینه ۱** / «انسان تربیت‌پذیر است.» عقیده / «برای داناشدن باید به مدرسه رفت.» هنجار / «دانایی بهتر از نادانی است.» ارزش ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۲۳. **گزینه ۴** / تغییر در لایه‌های سطحی همواره منجر به تغییر جهان اجتماعی نمی‌شوند. ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۲۴. **گزینه ۴** / گزینه ۴: پاسخ تست است؛ زیرا لایه عمیق، کمترین تغییرات و بیشترین اثرگذاری را دارد. ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۲۵. **گزینه ۱** / «زدواج» امر عینی است اگر گفته می‌شد «قوانین ازدواج» می‌توانستیم آن را ذهنی بدانیم. / «قانون چک» به قوانین اشاره دارد و قوانین بی‌شک ذهنی هستند. (رد گزینه ۴). / «مراسم عاشورا» به هنجارها اشاره دارد و تمامی هنجارها جایگاه‌شان عینی به حساب می‌آید (برعکس ارزش‌ها که امور ذهنی هستند). / «آزادی اجتماعی» امری ذهنی است؛ چراکه جزء ارزش‌هاست و از طرف دیگر به یک مورد خاص مثلاً آزادی اسرای ایرانی اشاره ندارد؛ پس «خُرد» به حساب نمی‌آید. (رد گزینه ۳) ..... صفحات ۳۴ و ۳۵»

۱۲۶. **گزینه ۳** / «شهر» شهر امر عینی است؛ چراکه به‌طور واقعی بیرون از ذهن ما وجود دارد. (رد گزینه ۴) / در مورد کلان‌بودن آن باید در مقایسه با امور دیگر بگوییم؛ ولی به‌هرحال می‌دانیم که خُرد نیست و می‌تواند متوسط یا کلان باشد. (رد گزینه ۱) / «هدیه‌دادن برای روز تولد یک دوست» این امر کاملاً به یک امر خُرد اشاره دارد و از طرف دیگر در خارج از ذهن وجود دارد؛ بنابراین عینی است. عدالت اجتماعی: جزء ارزش‌های اجتماعی است؛ پس کلان (یا متوسط) و ذهنی است. ..... صفحات ۳۴ و ۳۵»

۱۲۷. **گزینه ۲** / «نظم» امری ذهنی و «جراغ راهنما» امر عینی است؛ بنابراین دسته‌بندی ما براساس عینی و ذهنی بودن پدیده صورت گرفته است. ..... صفحات ۳۵ و ۳۶»

۱۲۸. **گزینه ۱** / «وفاداری» امری غیر قابل لمس و ذهنی است (البته خُرد نیز هست). / «کنش‌های اجتماعی انسان» عینی و ذهنی بودن آن را نمی‌شود تعیین کرد؛ چراکه برخی از کنش‌های اجتماعی عینی و برخی ذهنی هستند؛ اما می‌توان گفت که در مقایسه با نظام اجتماعی، خُرد است. / «نظام آموزشی» همانند نظام اجتماعی، کلان است. / «کنش‌های بیرونی» همه عینی هستند؛ اما خُرد و کلان بودن آن در مقایسه با پدیده‌های دیگر مشخص می‌شود. ..... صفحات ۳۴ و ۳۵»

۱۲۹. **گزینه ۴** / «نمادها» عینی و قابل مشاهده هستند (دقت کنید که معنای نماد، امر ذهنی است)؛ اما ارزش‌های اجتماعی، امری ذهنی هستند. / «ساختن مدرسه» عینی و در مقابل آن «آرمان‌ها» ذهنی هستند. / «کنش اجتماعی» خُرد و در مقابل، «نظام اجتماعی» کلان است. ..... صفحات ۳۴ و ۳۵»

۱۳۰. **گزینه ۱** / «مناطق حاشیه‌نشین شهری» عینی است؛ زیرا قابل مشاهده است، می‌شود به حاشیه شهر رفت و آن مناطق را دید. / «فداکاری و ایثار» مفهومی ذهنی است. اگر این مفهوم را به‌صورت شهادت یک سرباز در جنگ بیان کنیم، عینی می‌شود. / «بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» این بانک دارای مکان معین است؛ پس عینی است. / «روادید فرانسه» روادید فرانسه را داشته باشیم؛ یعنی یک مهر بر پاسپورتمان خورده است، بنابراین عینی است. / «نهاد فرهنگی» یک مفهوم کلی است که بُعد مادی و ملموس ندارد؛ پس ذهنی است؛ اما اگر گفته می‌شد سینما بهمین در شهر تهران، در این صورت عینی می‌شد. / «بازی‌های کامپیوتری» عینی و قابل مشاهده است. ..... صفحات ۳۵ و ۳۶»

۱۳۱. **گزینه ۱** / ترتیب موارد مطرح‌شده در صورت سؤال از عمیق‌ترین تا سطحی‌ترین لایه عبارت است از: خانواده، نظام تعلیم و تربیت، لهجه‌های مختلف زبان و آداب جشن تولد (البته اگر گزینه‌ای بود که بعد از خانواده و نظام تعلیم و تربیت، آداب جشن تولد و سپس لهجه‌های مختلف را می‌آورد آن گزینه درست‌تر می‌بود). ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۳۲. **گزینه ۱** / «مفهوم عینی‌بودن» یعنی اینکه آن مفهوم دارای بُعد محسوس و مادی باشد. / «مصدق خُردبودن» هر دو مثال ارائه‌شده در گزینه‌ها

درست هستند. / «لایه لهجه‌های مختلف زبانی» لهجه به حوزه سطحی برمی‌گردد. / «لایه عدالت اجتماعی» عمیق / «لایه عقاید و ارزش‌ها» عمیق ..... صفحات ۳۴، ۳۵ و ۳۷»

۱۳۳. **گزینه ۲** / دقت داشته باشید که فرزندان، یکی از اعضای خانواده هستند، نه از نمادهای آن و اگر بخواهیم دقیق‌تر بگوییم، فرزندبودن در خانواده نقش است. ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۳۴. **گزینه ۳** / «عمیق‌ترین لایه‌های جهان» عقاید کلان با تأثیر بر ارزش‌های اجتماعی / «آشکارشدن نهاد اجتماعی» وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط باهم در نظر می‌گیریم. / «نهاد سیاست» شیوه‌های قابل قبول رفع نیازهای سیاسی افراد را تعیین می‌کند. / «باور انسان نسبت به اصل جهان» عمیق‌ترین پدیده اجتماعی ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۳۵. **گزینه ۴** / «عدم ایجاد تحول مهم» لایه سطحی (اگر عبارت این بود: در آن تحول مهمی روی نمی‌دهد، پاسخ لایه عمیق بود) / «فرو ریختن جهان اجتماعی با حذفشان» لایه عمیق / «عدم نقش حیاتی و اساسی» لایه سطحی / «دارای تأثیرات محدود» لایه سطحی / «دارای تأثیرات همه‌جانبه» لایه عمیق ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۳۶. **گزینه ۲** / «رعایت دستورات دینی» هنجار (رعایت قوانین، به معنای رعایت هنجارهاست) / «آزادی بهتر از عدالت است.» ارزش (یک مفهوم را برتر از مفهوم دیگر دانسته‌ایم؛ یعنی به ارزش اشاره کرده‌ایم) / «لباس زنان جنوبی ایران» نماد / «جهان» محل گذر است؛ عقیده / «لباس مدرسه» نماد (زیرا این لباس نمایندگی یک مفهوم را دارد) ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۳۷. **گزینه ۳** / «سطحی‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی» نماد و هنجار / «سربازی و ارتش» یک سر طیف «سربازی» قرار دارد و یک سر دیگر «ارتش» پس بیانگر «اندازه و دامنه» است. / «سیاست و اقتصاد» نهاد اجتماعی ..... صفحات ۳۴، ۳۵ و ۳۸»

۱۳۸. **گزینه ۳** / گزینه ۳: پاسخ تست است؛ زیرا لایه عمیق تأثیرات گسترده دارد نه محدود. لایه سطحی نیز بیشترین تغییرات را می‌پذیرد. ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۳۹. **گزینه ۳** / «هدیه‌دادن به دوست» امری عینی و خُرد است. / «تصویر من از معلم» امری ذهنی و خُرد است. / «سالگرد ازدواج» خُرد است. / «خیابان پاستور شهر تبریز» عینی و خُرد است. / «علت بی‌معنابودن هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی» به این دلیل است که تمامی پدیده‌های اجتماعی دارای معنایی در ذهن هستند. / «علت فرو ریختن جهان اجتماعی» در صورتی که لایه بنیادین؛ یعنی عقاید و ارزش‌ها، تغییر پیدا کنند آن جهان اجتماعی فرو می‌ریزد. ..... صفحات ۳۴، ۳۵ و ۳۷»

۱۴۰. **گزینه ۳** / «آسیب مقایسه نادرست پدیده‌ها با یکدیگر» آسیب در این نوع مقایسه‌ها این است که شباهت‌ها دیده می‌شود ولی تفاوت‌ها مورد توجه قرار نمی‌گیرد. / «اهداف کالبدشناسی» ۱. معرفت به صُنع الهی ۲. دست یافتن به علل امراض ۳. درمان امراض. / «فرهنگ» پدیده کلان است. / «پدیده میانه» مدرسه / کلاس؛ خُرد / «نظام آموزشی» کلان ..... صفحات ۳۴ و ۳۵»

۱۴۱. **گزینه ۴** / عبارت اول: به بیکاری به‌عنوان یک پدیده خُرد اشاره دارد. / عبارت دوم: به بیکاری به‌عنوان یک پدیده متوسط یا میانه اشاره دارد. / عبارت سوم: به بیکاری به‌عنوان یک امر کلان کلی اشاره دارد. ..... صفحات ۳۴ و ۳۵»

۱۴۲. **گزینه ۱** / در کشورهای نفت‌خیز بُعد عینی نفت به‌عنوان سرمایه وجود داشت ولی بُعد ذهنی آن مفقود بود. ..... صفحات ۳۵ و ۳۶»

۱۴۳. **گزینه ۱** / «سازمان اوپک» یک سازمان واقعی خارج از ذهن ماست، پس ملموس و عینی است. / «اهداف این سازمان» اموری هستند که امر ملموس نیستند (یادتان باشد: اهداف امور ذهنی هستند). / «علم جامعه‌شناسی» تمامی علوم به‌دلیل علم‌بودن، اساساً ذهنی هستند. ..... صفحات ۳۴ و ۳۵»

۱۴۴. **گزینه ۴** / یک تست خیلی مهم: «مدرسه» یک سازمان واقعی خارج از ذهن ماست؛ پس ملموس و عینی است. / «مقررات ... امور ملموس نیستند. (اساساً مقررات، امور ذهنی هستند). / در مورد خُرد و کلان بودن این دو با توجه به مثال کتاب هر دو میانه هستند؛ پس جایگاه آن‌ها در مرکز قرار می‌گیرد. ..... صفحات ۳۴ و ۳۵»

۱۴۵. **گزینه ۲** / عبارت نوشتاری، «مقررات بازی فوتبال» را نشان می‌دهد و مقررات بیانگر مفهوم «هنجار» است. / تصویر تختی و مادرش، ارزش‌گذاری به مادر را نشان می‌دهد و بیانگر مفهوم «ارزش» است. ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۴۶. **گزینه ۱** / عبارتی که در صورت تست آمده است به لایه‌های عمیق اشاره دارد. نموداری که نشان می‌دهد لایه‌های عمیق اثرگذار هستند، در گزینه ۱ آمده است. ..... صفحات ۳۷ و ۳۸»

۱۵۹. **گزینه ۱** در دیدگاه عرضی بودن فرهنگ، هر فرهنگی مسیر خود را طی می‌کند و مسیر تحولات یکسان نیست. صفحات ۳۳۵

۱۶۰. **گزینه ۲** آنچه از مفهوم صورت تست می‌شود فهمید این است که «به تفاوت میان فرهنگ‌ها اشاره دارد.» پس دیدگاه عرضی بودن فرهنگ را نشان می‌دهد. صفحات ۳۳۵

۱۶۱. **گزینه ۱** اگر ما فقط جهانی را ببینیم که در آن متولد شده‌ایم، شاید گمان کنیم جهان اجتماعی تنها یک شکل دارد. صفحات ۳۳۴

۱۶۲. **گزینه ۳** انسان‌ها در قبال فرهنگ، موجودی فعال و تأثیرگذار هستند و تنوع معرفت، اراده و اختیار انسان‌ها، موجب پیدایش جهان‌های مختلف می‌شود. صفحات ۳۳۴

۱۶۳. **گزینه ۲** «تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها» و همچنین «تنوع اراده و اختیار آن‌ها»، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. / «تبعیض نژادی»: ناشی از فرهنگی است که آن را پرورش داده است. / «وظیفه جامعه‌شناسان»: مطالعه جوامع صنعتی و شهری غرب بود. صفحات ۳۳۴

۱۶۴. **گزینه ۴** «مفهوم ویژگی ذاتی»: ویژگی ذاتی، ویژگی است که یک موجود براساس آن شکل گرفته و تمام هویت او را می‌سازد. / «وظیفه جامعه‌شناسی»: مطالعه جوامع صنعتی و شهری پیشرفته / «یکی از مهم‌ترین انتقادهای فرهنگ غرب»: خودمداری فرهنگ غرب و ساده دیدن فرهنگ جوامع غیرغربی / «ویژگی انسان سازنده جهان اجتماعی»: انسان خلاق و فعال است که جهان اجتماعی را می‌سازد. / «عامل پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف»: تنوع اراده، اختیار، آگاهی و معرفت صفحات ۳۳۴

۱۶۵. **گزینه ۴** «تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است.» یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند. / «تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی و پایین جهان اجتماعی است.» در درون یک جهان اجتماعی واحد است. صفحات ۳۳۳ و ۳۳۴

۱۶۶. **گزینه ۳** از آنجایی که در آخر سؤال گفته شده «درون یک جهان اجتماعی» پس نباید لایه‌های زیرین باشد؛ بنابراین گزینه‌های «۱» و «۴» رد می‌شوند. در گزینه «۲» توحید آمده که جزء اعتقادات است و اعتقادات جزء لایه‌های زیرین و عمیق است؛ بنابراین گزینه «۲» را نیز رد می‌کنیم. صفحات ۳۳۴

۱۶۷. **گزینه ۱** گزینه «۱» به جهان‌های مختلف اشاره دارد که در عرض یکدیگر قرار می‌گیرند. صفحات ۳۳۵

۱۶۸. **گزینه ۳** بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه «۱»: بخش سوم آن نادرست است. / گزینه «۲»: بخش سوم آن نادرست است. / گزینه «۴»: بخش دوم آن نادرست است. صفحات ۳۳۵

۱۶۹. **گزینه ۳** «مفهوم ویژگی‌های عرضی»: ویژگی‌های سطحی و بیرونی قطعاً ذاتی نیستند و عرضی هستند. / «باور جامعه‌شناسان نسبت به جوامع ابتدایی»: این جوامع، گذشته تاریخ بشر هستند و در دوران کودکی به سر می‌برند. / «جهان اجتماعی مبتنی بر تبعیض نژادی»: آپارتاید / «تغییرات کلان و عمیق»: در لایه‌های عمیق روی می‌دهد که همان عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌ها هستند. صفحات ۳۳۳ و ۳۳۴

۱۷۰. **گزینه ۳** روش پاسخ‌گویی به این نوع تست‌ها: هر نوع تغییری که مربوط به «هنجارها و نمادها» باشد، از نوع تغییرات سطحی است. «تغییر در نحوه مراسم عروسی جوانان» و «تغییر در قوانین راهنمایی و رانندگی» هر دو مربوط به حوزه قواعد هستند. در نتیجه مربوط به هنجار هستند. «تغییر در باور نسبت به خداوند و دین الهی» و «تغییر در باور به عدالت در نظام کیفری» مورد اول مربوط به عقاید و مورد دوم مربوط به حوزه ارزش‌ها هست و هر دو مربوط به سطوح عمیق مربوط هستند. صفحات ۳۳۳ و ۳۳۴

۱۷۱. **گزینه ۲** «یکی از لایه‌های عمیق جهان اجتماعی انسان»: خلافت و کرامت انسان / «چگونگی حفظ هویت جامعه در عین ارتباط با جهان‌های اجتماعی دیگر»: با حفظ هویت خود، به صورت فعالانه و متناسب با نیاز خود از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره‌بردار. / «باور افراد به ضرب‌المثل همه راه‌ها به رُم ختم می‌شوند»: زندگی اجتماعی بشر یک مسیر را طی می‌کند. (دیدگاه تک‌خطی یا طولی به تاریخ) صفحات ۳۳۳ و ۳۳۴

۱۷۲. **گزینه ۱** «الف»: «مفهوم نگاه تک‌خطی به تاریخ»: همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند. / «ب»: «نوع تفاوت‌های جهان اجتماعی اسلام و جهان اجتماعی شبه‌جزیره عربستان»: از نوع تفاوت در لایه‌های عمیق است؛ پس تفاوت در عقاید و

۱۴۷. **گزینه ۱** «آزادی بیان» یا هر نوع آزادی، به دلیل اینکه جزء آرمان‌ها و ارزش‌ها قرار می‌گیرد، ذهنی و غیرمحسوس است. از طرف دیگر در مورد خرد و کلان بودن آن باید گزینه‌های بعدی را دید چون به همین شکل نمی‌توان مشخص کرد؛ بلکه باید در مقایسه بین گزینه‌ها به نتیجه رسید: (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «روستا» در ذهن ساخته نمی‌شود و جزء ارزش‌ها و آرمان‌ها نیست؛ پس امر عینی و محسوس است و می‌توان در مقایسه با شهر و کشور آن را خرد دانست. / «دید و بازدید عید نوروز» را می‌توان مشاهده کرد و در ضمن جزء آرمان‌ها و ارزش‌ها نیست؛ پس محسوس است و عینی و از طرفی، دید و بازدید عید نوروز نسبت به خود عید نوروز خرد است. صفحات ۳۳۴ و ۳۳۵

۱۴۸. **گزینه ۱** «امنیت اجتماعی» همانند آزادی بیان در دو تست قبل‌تر است؛ یعنی به دلیل اینکه جزء آرمان‌ها و ارزش‌ها قرار می‌گیرد، ذهنی و غیرمحسوس است. پاسخ تست تنها با خواندن قسمت اول مشخص می‌شود؛ اما برای اطمینان به سایر قسمت‌ها می‌پردازیم. / «منطقه شهری» همانند مناطق روستایی سؤال قبل، امری عینی یا محسوس است و نسبت به کشور خرد؛ اما نسبت به روستا کلان است. این بخش در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» درست است. / «تحقیقات دانش‌آموزی» امری عینی است؛ چراکه تحقیقات یک‌سری عملیات است که باید به‌طور عینی انجام شود (مصاحبه کردن، پرسشنامه پُر کردن و ...) و با آمدن قید دانش‌آموزی می‌توان گفت پدیده‌ای خرد است. صفحات ۳۳۴ و ۳۳۵

۱۴۹. **گزینه ۳** «محترم شمردن مقررات اجتماعی»: چون امری ذهنی است در محدوده پدیده‌های نامحسوس قرار می‌گیرد و از آنجایی که حوزه مقررات از حوزه‌های کلان است، پس کلان و نامحسوس است. / «حضور در کلاس زبان»: محسوس یا عینی و پدیده‌ای در سطح خرد است. / «علاقه به موسیقی سنتی»: علاقه داشتن در زمره امور ذهنی قرار می‌گیرد و در این مثال، خرد است. / «هیئت عزاداری ماه محرم»: عینی است؛ اما در سطح متوسط قرار می‌گیرد. صفحات ۳۳۴ و ۳۳۵

۱۵۰. **گزینه ۴** «اعتماد اجتماعی»: محسوس یا ذهنی و کلان است. پس در این قسمت تمامی گزینه‌ها درست است به جز گزینه «۱». / «مراقبت از اموال عمومی»: عینی و کلان است. (رد گزینه «۲») / «علاقه داشتن» به هر چیزی در زمره امور نامحسوس و ذهنی قرار می‌گیرد و خرد است؛ بنابراین گزینه «۳» نیز رد می‌شود. در مورد بخش سوم؛ یعنی متأثر شدن از خبر کشتی سانچی، پدیده‌ای ذهنی است؛ اما در مورد خرد و کلان بودن آن اختلاف نظر وجود دارد. در این صورت شما به سراغ موارد بعدی بروید و پاسخ را از موارد بعد پیدا کنید؛ سپس جواب این موردی که در آن اختلاف نظر است به راحتی مشخص می‌شود. در این سؤال پدیده کشتی سانچی پدیده‌ای در سطح کلان در نظر گرفته شده است. صفحات ۳۳۴ و ۳۳۵

۱۵۱. **گزینه ۲** در کتاب منطق با مفهوم نوع، آشنا شدید. شیر و آهو دو نوع حیوانی هستند. تفاوت شیر و آهو در ویژگی‌های ذاتی آن‌هاست؛ ولی تفاوت شیرهای مختلف، در ویژگی‌های عرضی آن‌هاست. صفحات ۳۳۵

۱۵۲. **گزینه ۱** «عوامل شناخت ما از تنوع جهان‌های اجتماعی»: ۱. رجوع به تاریخ گذشته خود ۲. گشودن چشم خود بر دنیا. «علل تفاوت جهان‌های اجتماعی و موجودات دیگر»: ۱. عدم اراده و آگاهی موجودات دیگر (ناآگاهانه یا غریزی بودن رفتار آن‌ها) ۲. وجود آگاهی و اراده در انسان. صفحات ۳۳۵

۱۵۳. **گزینه ۱** تفاوت در این است که جهان اجتماعی را انسان آگاه ایجاد می‌کند؛ ولی رفتار سایر موجودات زنده، ناآگاهانه و غریزی است. صفحات ۳۳۴

۱۵۴. **گزینه ۴** «تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها» و همچنین «تنوع اراده و اختیار آن‌ها»، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. صفحات ۳۳۳

۱۵۵. **گزینه ۱** «تغییرات درون جهان اجتماعی»: تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی (هنجارها و نمادها) باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد. / «تغییرات میان جهان‌های اجتماعی»: تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق (ارزش‌ها و عقاید) جهان اجتماعی باشد آن را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند. صفحات ۳۳۳ و ۳۳۴

۱۵۶. **گزینه ۴** تفاوت‌هایی که به «ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات» باز می‌گردد، از نوع تفاوت‌های «میان جهان‌های اجتماعی مختلف» است. صفحات ۳۳۴

۱۵۷. **گزینه ۴** کسانی که برای همه جوامع، مسیر مشابه و واحدی ترسیم می‌کنند، دیدگاه تک‌خطی و طولی دارند. صفحات ۳۳۵

۱۵۸. **گزینه ۲** تفاوت‌های جوامع مختلف بستگی به دیدگاهی دارد که به آن اعتقاد داریم. صفحات ۳۳۵